

**Інформація про наукову та інноваційну діяльність
кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології за 2022 рік**

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності кафедри (необхідно коротко відобразити найбільш актуальні події, найвагоміші результати, статистичні дані із діяльності кафедри у звітному році тощо):

а) коротка довідка про кафедру (до 7 рядків);

Сьогодні на кафедрі працюють дев'ять науково-педагогічних працівників: 1 професор, доктор наук, 5 доцентів кандидатів наук та 3 старших викладача кандидати наук. На кафедрі читаються дисципліни, які визначають фаховий рівень спеціаліста аграрного профілю у XXI столітті. Вивчаються професійно орієнтовані дисципліни: генетика, біотехнологія, генетична інженерія та біотехнологія, селекція і насінництво польових культур, спеціальна селекція і насінництво польових культур, селекція гетерозисних гібридів, соматоклональна мінливість в культурі *in vitro*, культура дигаплоїдів, культура ізольованих протопластів, генетичні ресурси рослин, насінництво польових культур, насіннезнавство, управління формуванням насінневою продуктивністю, інспекторський нагляд і контроль тощо.

Запорукою успішної професійної діяльності є відповідність навчального плану її сучасному науковому рівню. Знання, здобуті студентами, базуються на наукових дослідженнях, які виконують співробітники кафедри. До наукових досліджень, що здійснюють викладачі, доценти, здобувачі, широко залучаються студенти: вони беруть участь у виконанні фундаментальних, пошукових і прикладних наукових дослідженнях, за результатами яких щороку проводиться наукова студентська конференція. Кращі наукові роботи студентів направляються для участі у всеукраїнських і міжнародних конкурсах та друкуються в наукових збірниках.

б) основні пріоритетні напрями наукової діяльності (до 7 рядків);

Пріоритетні напрями наукової діяльності кафедри – генетика, селекція, біотехнологія. Розробка способів отримання та ідентифікації генетичних матеріалів в селекції рослин. Створення нових вихідних матеріалів та на їх основі сортів і гібридів сільськогосподарських культур. Використання біотехнологічної ланки для прискорення селекційного процесу та створення банку генетично цінних форм.

в) науково-педагогічні кадри (стисла аналітична довідка (можна у вигляді таблиці та їх наукова тематика);

**Тематика науково-дослідних робіт викладачів
кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології**

Програма*	Тема** досліджень кафедри	П.І.Б. і тематика*** досліджень викладачів
0116U003207 Оптимізація використання природного і ресурсного потенціалу агроєкосистем Правобережного Лісостепу України	Аналіз, розроблення та удосконалення генетичних і біотехнологічних методів у селекції сільськогосподарських культур (Затверджено вченою радою факультету агрономії, протокол № 5 від 26.04.2021 р.)	Доктор с.-г. наук, проф. Рябовол Л.О. «Розробка біотехнологічних методів у селекції сільськогосподарських культур». (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 3 від 5.09. 2012 р.)
		Кандидат с.-г. наук, доцент Любченко А.І. «Наукові основи використання біотехнологічних методів в селекції технічних культур». (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 7 від 28.11. 2012р.)
		Кандидат с.-г. наук, доцент Сержук О. П. «Створення вихідного матеріалу та прискорене розмноження малопоширених плодкових культур». (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 2 від 5.09. 2012р.)

		Кандидат с.-г. наук, ст. викладач Коцюба С. П. «Селекція гібридів кукурудзи на стійкість до вилягання та ламкості стебла» (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 7 від 10.10.2018 р.)
		Кандидат с.-г. наук, доцент Новак Ж. М. «Створення вихідного матеріалу пшениці шляхом інтрогресивної гібридизації». (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 2 від 5.09. 2012 р.)
		Кандидат с.-г. наук, ст. викладач Діордієва І. П. «Теоретичні основи створення вихідних матеріалів у селекції на якість зерна пшениці та тритикале». (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 7 від 10.10.2018 р.)
		Кандидат с.-г. наук ст. викладач Крижанівський В. Г. «Адаптивна здатність сортів пшениці озимої в умовах Правобережного Лісостепу України» (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 4 від 5.10. 2016р.)
		Кандидат с.-г. наук, викладач Любченко І. О. «Наукові основи використання біотехнологічних методів в селекції технічних культур» (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол № 6 від 26.10.2021 р.)

г) кількість виконаних наукових робіт (державна, господарча тематика) та обсяги їх фінансування.

Програма*	Тема досліджень кафедри	Форма тематики
0116U003207 Оптимізація використання природного і ресурсного потенціалу агроєкосистем Правобережного Лісостепу України	Аналіз, розроблення та удосконалення генетичних і біотехнологічних методів у селекції сільськогосподарських культур (Затверджено вченою радою факультету грономії, протокол № 5 від 26.04.2021 р.)	державна
	Дослідження ефективності активатора добрив Віоexpert в Україні в 2022–2023 рр.	госпдоговірна (1600 євро.)

д) кількість відкритих та діючих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій.

Діє Спеціалізована вчена рада із захисту докторських та кандидатських дисертацій зі спеціальності 06.01.05 – селекція і насінництво, Д 74.844.04.

II. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня

(азначити назву роботи, наукового керівника, коротко описати одержаний науковий результат, його новизну, науковий рівень, значимість та практичне застосування);

Питання поставлено на вирішення науковцями кафедри:

- Фундаментальні дослідження направлений на розробку методів вирішення багатогранної проблеми – підвищення якості зерна важливої світової продовольчої культури – пшениці. Один із аспектів цієї проблеми є створення високобілкових сортів культури. Хлібна (м'яка) пшениця, яка вирощується зараз на полях України містить лише 12-14% білка. За даними учених вміст білка в пшениці можна підняти до 20%. У світі вирощують пшеницю спельта, яка містить 25% білка та пшениця полба яка містить 30% білка. В Україні селекційні роботи із цими пшеницями широко не проводилися.
- Отримання вихідних зразків за використання пшенично-житніх транслокацій з метою

отримання високопродуктивних екологічно-пластичних форм зернових культур.

- Важливим залишається питання створення стійких до гербіцидів суцільної дії вихідних матеріалів та гібридів соняшнику олійного і кондитерського напрямків використання.
- З метою підвищення врожайності рослин ставиться завдання зміни архітектоніки рослин, зокрема, жита, тритикале та кукурудзи.
- Для створення нових вихідних матеріалів розробляються та удосконалюються біотехнологічні методи отримання зразків для ведення гетерозисної селекції.
- Розробка технології мікроклонального розмноження рослин низки сільськогосподарських культур та створення банку рослинного матеріалу для селекційного процесу.

III. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, обов'язково зазначити підприємства і організації, на яких здійснювалася апробація, випробування, та які можуть бути зацікавлені у їх використанні

(зазначити назву роботи, наукового керівника, коротко описати одержаний науковий результат, його новизну, науковий рівень, значимість та практичне застосування, наявні господарські роботи та обсяг коштів, отриманих від їх виконання);

- Співробітниками кафедри показано і практично доведено (створено сорти (пшениця, тритикале), які пройшли апробацію та передані на Державну науково-технічну експертизу сортів рослин) можливість покращення пшениці м'якої і тритикале за рахунок використання пшениці спельти, як донора ознаки "високий вміст білка", та покращення спельти за рахунок використання м'якої пшениці. В цьому напрямку дослідження тільки розпочаті у невеликому об'ємі. Для створення більш досконалих сортів м'якої пшениці, спельти, полби та тритикале необхідне розширення досліджень, включення в дослідження нових сортів спельти, сучасних сортів м'якої пшениці, полби та тритикале.
- З метою відбору кращих зразків для схрещувань та створення високобілкових форм зернових культур створено колекцію вихідних зразків.
- Розроблено способи ідентифікації рослинними матеріалами за маркерними ознаками (гіллястий колос (пшениця, тритикале, жито), шестирядковий колос(жито)).
- Розроблено живильні середовища для розмноження та зберігання рослинного матеріалу в ізольованій культурі.

IV. Розробки, які впроваджено у 2021 році за межами УНУС (відповідно до таблиці):

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано (обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1	2	3	4	5	6

V. Інформація про комерціалізацію науково-технічних розробок (коротко описати результати)

VI. Список наукових праць, опублікованих у 2022 році у виданнях, які мають імпакт-фактор, зокрема у наукометричних базах Scopus, Web of science, Copernicus*, за формою:

№	Наукова публікація	Автори, бібліографічний опис	Друковані і аркуші
1.	Монографії, видані в Україні		

2.	Монографії, видані за кордоном		
3.	Підручники у формі звітності за виконані планові наукові дослідження, рекомендовані		
4.	Навчальні посібники у формі звітності за виконані планові наукові дослідження,		
5.	Словники, довідники тощо		
6.	Методичні розробки, рекомендовані НМК факультету, НМР університету, вченою радою факультету або УНУС		
7.	Рекомендації виробництву, рекомендовані НМК факультету, НМР університету, вченою радою факультету, УНУС		
8.	Статті у фахових виданнях України	<p>1. Діордієва І. П., Рябовол Я. С., Рябовол Л. О. Сорт пшениці м'якої озимої Фрея: походження та агробіологічна характеристика. <i>Збірник наукових праць Уманського НУС</i>. 2022. Вип. 100. С. 26–34.</p> <p>2. Діордієва І. П., Рябовол Я. С., Рябовол Л. О. Селекційна цінність інтрогресивних форм, отриманих за гібридизації <i>Triticum Spelta</i> L. × <i>Triticum Turgidum</i> Subsp. <i>Dicoccum</i> (Schrank ex Schübl.) Thell. <i>Землеробство та рослинництво: теорія і практика</i>. 2022. Вип. 3. С. 60-68</p> <p>3. Крижанівський В.Г. Особливості формування якості зерна сортів пшениці озимої в Правобережному Лісостепу. Наукові доповіді НУБіП України. №1 (95).2022</p> <p>4. Крижанівський В.Г. Урожайність гороху, пшениці озимої та технологічні показники якості буряку цукрового залежно від заходів основного обробітку ґрунту. <i>Корми і кормовиробництво</i>. 2022. № 93. С. 108–115.</p> <p>5. Любченко А. І., Рябовол Л. О. Любченко І. О., Сержук О. П, Рябовол Я. С. Селективний вплив маніту на культуру калюсних тканин рижію ярого. Наукові доповіді НУБіП України. 2022. №1 (95).</p> <p>6. Новак Ж.М., Полянецька І.О., Любич В.В. Порівняльна характеристика</p>	<p>0,2</p> <p>0,2</p> <p>0,2</p> <p>0,2</p> <p>0,2</p> <p>0,2</p>

		тетраплоїдних видів пшениці в правобережному Лісостепу. <i>Збірник наукових праць Уманського НУС</i> . Умань. 2022. Вип. 100. Ч. 1. С. 215-225. 7. Новак Ж.М. Параметри колоса сортозразків пшениці твердої ярої та їх варіація залежно від погодних умов. <i>Збірник наукових праць Уманського НУС</i> . Умань. 2022. Вип. 101. Ч. 1. С. 278-290. 8. Рябовол Л. О., Білокур Ю. В. Аналіз ознаки рівня еректоїдності рослин кукурудзи за показником кута відхилення верхнього та середнього листків. <i>Збірник наукових праць Уманського НУС</i> . РВВ Уманського НУС, 2022. Вип. 100. Ч. 1. : Сільськогосподарські науки. С.138–145. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-1-137-145.	0,2 0,2
9.	Статті у інших наукових виданнях України		
10.	Статті у зарубіжних наукових виданнях		
11.	Статті у виданнях, що цитуються у наукометричній базі Scopus	1. Diordiieva I., Riabovol L., Riabovol Ia., Serzhyk O., Nakloka Iu., Nakloka O., Karychkovska S. Breeding and genetic improvement of soft winter wheat with the use of spelt wheat. <i>Agronomy research</i> . 2022. Vol. 20 (1). P. 91–102. http://doi.org/10.15159/AR.22.016 . 2. Hospodarenko H., Chernov O., Ryabovol L., Leonova K., Liubchenko A. Fractional Composition of Mineral Phosphates of Podzolized Chernozem after Prolonged Use of Fertilisers in Field Crop Rotation. <i>Scientific horizons</i> . 2022. Vol. 25. No. 2. P. 28–35. DOI: 10.48077/scihor.25(2).2022.28-35.	0,3 0,4
12.	Статті у виданнях, що цитуються у наукометричній базі Web of Science		

13.	Тези доповідей на Міжнародних конференціях за кордоном	<p>1. Крижанівський В.Г., Чернецький А.Р. Урожайність та якість зерна сортів пшениці озимої залежно від попередника. The I International Scientific and Practical Conference «Current trends in the development of modern scientific thought». September 27 – 30, 2022. Haifa, Israel. P.16–20.</p> <p>2. А. І., Любченко І. О., Сержук О. П. Отримання та характеристика калюсної ткани рижю ярого. Матеріали Міжнародної наукової конференції «Прогнози та перспективи наукових відкриттів у галузі аграрних наук і продовольства» 30–31 серпня 2022 року. Рига, Латвійська Республіка. С. 30–33.</p> <p>3. Любченко І. О., Сержук О. П., Любченко А. І., Ткаченко П. О. Індукування морфогенезу стійких до сольового стресу клітинних ліній цикорію коренеплідного. The I International Scientific and Practical Conference «Current trends in the development of modern scientific thought». September 27 – 30, 2022. Haifa, Israel. P.21–23.</p> <p>4. Новак Ж.М., Пастух Д.С., Луговенко Т.П. Висота рослин сортозразків ячменю ярого колекції Уманського національного університету садівництва. The XXIV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice», June 21 – 24, 2022, Madrid, Spain. P. 43-46.</p> <p>5. Новак Ж.М., Арутін О.В., Горлова Г.О. Щільність колоса сортозразків пшениці твердої ярої селекції Уманського національного університету садівництва. The XXIV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice», June 21 – 24, 2022, Madrid, Spain. P. 46-49.</p>	<p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p>
14.	Тези доповідей на Міжнародних конференціях в Україні	<p>1. Діордієва І. П. Характер успадкування фенотипових ознак колосу у гібридів F₂ Triticum aestivum L. × Triticum spelta L. Матеріали XI Міжнародної наукової конференції «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання). (19 березня 2022 р.). Умань, 2022. С. 69–72.</p> <p>2. Крижанівський В. Г. Накопичення важких металів у зерні ячменю ярого. Тези доповідей Міжнародної наукової інтернет-конференції «Інноваційні зернопродукти і</p>	<p>0,1</p> <p>0,1</p>

		<p>технології» (21 лютого 2022 р.) Умань, 2022. С. 111–113.</p> <p>3. Крижанівський В. Г. Вміст білка та клейковини в зерні пшениці озимої залежно від сорту. Матеріали XI Міжнародної наукової конференції. «Селекційно-генетична наука і освіта»(Парієві читання). Умань, 21-23 березня 2022. С. 74–76.</p> <p>4. Новак Ж. М. Кількість продуктивних стебел сортозразків ячменю ярого селекції Уманського НУС. Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання). Матеріали XI Міжнародної наукової конференції (21–23 березня 2022 р.). Умань, 2022. С. 94- 98.</p> <p>5. Любченко А. І., Любченко І. О. Оцінка вмісту олії у насінні соматоклональних ліній рижню ярого. Матеріали XI Міжнародної наукової конференції «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання). 21–23 березня 2022 року. Умань, 2022. С. 86–88.</p> <p>6. Новак Ж. М., Новак А. В., Новак М. А. Кількість колосків у колосі гібридних популяцій f4 пшениці твердої ярої впродовж 2020–2021 років. Селекційно-генетична наука і освіта (Парієві читання). Матеріали XI Міжнародної наукової конференції (21–23 березня 2022 р.). Умань, 2022. С. 98 – 103.</p> <p>7. Рябовол Л. О., Рябовол Я. С., Діордієва І. П. Якість зерна зразків отриманих за гібридизації <i>Triticum aestivum</i> L./<i>Triticum spelta</i> L.. Матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції «Інноваційні зерно продукти і технології». Умань (21 лютого), 2022. С. 71–72.</p> <p>8. Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Кертон М. Стимуляція ризогенезу рослин жита озимого за використання аерогідропонних технологій. Матеріали XI Міжнародної наукової конференції «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання). (21–23 березня 2022 р.). Умань: ВПЦ«Візаві». 2022. С. 120–124.</p>	<p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p>
15.	Тези доповідей на Всеукраїнських конференціях	<p>1. Діордієва І.П., Майстренко А.В. Збагачення генофонду тритикале озимого за віддаленої гібридизації. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» присвяченої 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І.П. Чучмія Уманського НУС, 04 листопада 2022 року. Умань, 2022. С. 14</p> <p>2. Діордієва І.П., Сержук О.П., Бабій М.М.</p>	<p>0,1</p> <p>0,1</p>

		<p>Селекційна цінність вихідного матеріалу, створеного за гібридизації <i>Triticum aestivum</i> L. × <i>Triticum spelta</i> L. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» присвяченої 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І.П. Чучмія Уманського НУС, 04 листопада 2022 року. Умань, 2022. С. 15.</p> <p>3. Крижанівський В.Г. Врожайність та якість зерна сортів пшениці озимої залежно від попередника. VII Всеукраїнська науково-практична конференція присвячена 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І.П. ЧУЧМІЯ Уманського НУС «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» Умань, 4 листопада 2022. С. 94–96.</p> <p>4. Liubchenko I. O., Serzhuk O. P., Liubchenko A. I., Productivity of somaclonal lines of camelina sativa. Матеріали Всеукраїнської конференції «Рубіновські читання». 13 травня 2022 року. Умань, 2022. С. 16–18.</p> <p>5. Любченко І., Любченко А. Геномні зміни рижю ярого в культурі <i>in vitro</i>. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науково-педагогічних працівників. 18 травня 2022 року. Умань, 2022. С. 32–33</p> <p>6. Любченко А. І., Любченко І. О. Оцінка <i>ex vitro</i> соматоклональних ліній цикорію коренеплідного. Матеріали X Всеукраїнської науково-практична інтернет конференції «Наука, тенденції та перспективи овочівництва в Україні». 15 червня 2022 року. Умань, 2022. С. 142–144.</p> <p>7. Любченко І. О., Письменний В. В. Фенологічна оцінка соматоклональних ліній ріпаку ярого в умовах Правобережного Лісостепу України. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» присвяченої 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І.П. Чучмія Уманського НУС, 04 листопада 2022 року. Умань, 2022. С.120–122.</p> <p>8. Любченко А. І. Індукування морфогенезу та цитологічний аналіз рослин-регенерантів рижю ярого. Матеріали VII</p>	<p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p>
--	--	--	---

		<p>Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» присвяченої 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І.П. Чучмія Уманського НУС, 04 листопада 2022 року. Умань, 2022. С.123–125.</p> <p>9. Ж. Новак. Висота рослин сортозразків ячменю ярого селекції Уманського національного університету садівництва. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науковопедагогічних працівників, 18 травня 2022 р. / Умань, 2022. 40-42.</p> <p>10. Новак Ж.М., Хливнюк О.С. Перспективи використання віддаленої гібридизації у пшениці. Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі Матеріали VII Всеукраїнської наукової конференції. Умань, 2022. С. 67-68.</p> <p>11. Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Федоренко С. В., Капустинський А. О. Оцінка резистентності до хвороб створених зразків пшениці м'якої озимої в умовах Правобережного Лісостепу України. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» присвяченої 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І.П. Чучмія Уманського НУС, 04 листопада 2022 року. Умань, 2022. С. 23–25.</p> <p>12. Рябовол Я. С., Рябовол Л. О., Федоренко С. В. Солестійкість рослин та методи створення вихідного матеріалу стійкого до сольового стресу. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Умань, 2022. С. 73–74.</p> <p>13. Білокур Ю. В., Рябовол Л. О. Рівень еректоїдності рослин кукурудзи за показником кута відхилення листків. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» присвяченої 100-річчю кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології ім. І. П. Чучмія Уманського НУС, 04 листопада 2022 року. Умань, 2022. С.</p>	<p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p> <p>0,1</p>
16.	Тези доповідей інших		
17.	Патенти на винахід		
18.	Патенти на корисну модель		

19.	Авторське свідоцтво, право,		
20.	Впровадження результатів наукової роботи у виробництво (наявність копії в НДЧ обов'язкова)	№ акта, число, назва впровадження	

XI. Членство науково-педагогічних працівників кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології у спецрадах, експертних радах, редколегіях наукових збірників (журналів)

№	ПІБ	Член якої спецради (назва установи, при якій функціонує, шифр, спеціальність, яку представляє), експертної ради, редколегії (назва збірника (журналу), установа, якою видається)
1	Рябовол Л.О.	Член Спеціалізованої вченої ради Д 74.844.04
2	Діордієва І. П.	Технічний секретар Збірника наукових праць Уманського НУС
5	Рябовол Л.О.	Член разової спеціалізованої вченої ради в Уманському національному університеті садівництва ДФ 74.844.04

XII. Опонування науково-педагогічними працівниками кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології дисертацій

№	ПІБ н.п.п. (опонента)	ПІБ дисертанта, науковий ступінь, на який претендував, за якою спеціальністю, шифр спецради, установа при якій функціонує спецрада
1	2	3

XIII. Укладено договорів кафедрою генетики, селекції рослин та біотехнології про наукове співробітництво з вітчизняними та закордонними організаціями (ВНЗ, фірми тощо)

№	Країна	Повна назва організацій (ВНЗ, фірми тощо) та наукові напрями співробітництва (наявність копії договору в науковому відділі обов'язкова!)
1	2	3
1.	Україна м. Київ	Товариство з обмеженою відповідальністю «Всеукраїнський науковий інститут селекції (ВНІС)»; генетика, селекція та насінництво сільськогосподарських культур
2.	Україна м. Харків	Інститут рослинництва он. В.Я. Юр'єва НААН Національним центром генетичних ресурсів рослин (НЦГРРУ); генетика, селекція та насінництво сільськогосподарських культур
3.	Україна м. Луцьк	Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки; генетика, селекція та насінництво сільськогосподарських культур
4.	Україна м. Житомир	Житомирський національний агроекологічний університет; генетика, селекція та насінництво сільськогосподарських культур
5.	Україна Уманський р-н. смт. Верхнячка	Верхняцька дослідно-селекційна станція Інституту біоенергетичних культур та цукрових буряків; генетика, селекція та насінництво сільськогосподарських культур
6	Україна м. Київ	Інститут фізіології рослин і генетики НАН України; генетика, селекція та насінництво сільськогосподарських культур

XIV. Проведено кафедрою генетики, селекції рослин та біотехнології наукових заходів

№	Назва заходу (Міжнародні, Всеукраїнські й інші конференції, круглі столи, семінари тощо), дата проведення	Співорганізатори та кількість
1	2	3
1	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» 19.03.2022 р.,	ВНІС

	Уманський НУС, кафедра генетики, селекції рослин та біотехнології	91 учасник
2	Всеукраїнська науково-практична конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі» 04.11.2022 р., УНУС, кафедра генетики, селекції рослин та біотехнології	52 учасників

XV. Участь науково-педагогічних працівників кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології у наукових заходах

№	ПІБ	Назва заходу (Міжнародні конференції, Всеукраїнські конференції, семінари, круглі столи) дата проведення, місце проведення, установа	Вид участі (доповідь, публікація)
1	2	3	4
1.	Рябовол Л.О.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
2.	Сержук О. П.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
3.	Любченко А. І.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
4.	Діордієва І.П.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
5.	Рябовол Я.С.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, учасник
6.	Крижанівський В. Г.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
7.	Новак Ж. М.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, учасник
8.	Коцюба С. П.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань	Організатор, учасник
9.	Макарчук М. О.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань.	Організатор, учасник
10.	Любченко І. О.	Міжнародна наукова конференція «Селекційно-генетична наука і освіта» (Парієві читання), 19.03. 2022р., м. Умань.	Організатор, учасник
11.	Рябовол Л.О.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
12.	Рябовол Я.С.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
13.	Сержук О. П.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
14.	Діордієва І.П.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
15.	Любченко А. І.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
16.	Крижанівський В. Г.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
17.	Новак Ж. М.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
18.	Коцюба С. П.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
19.	Макарчук М. О.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник
20.	Любченко І. О.	Всеукраїнська наукова конференція «Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі», 04.11.2022р., м. Умань	Організатор, Учасник

21.	Крижанівський В.Г	The I International Scientific and Practical Conference «Current trends in the development of modern scientific thought». September 27 – 30, 2022. Haifa, Israel.	Учасник
22.	Любченко А. І.	Міжнародна наукова конференція «Прогнози та перспективи наукових відкриттів у галузі аграрних наук і продовольства» 30–31 серпня 2022 року. Рига, Латвійська Республіка.	Учасник
23.	Любченко І. О.	Міжнародна наукова конференція «Прогнози та перспективи наукових відкриттів у галузі аграрних наук і продовольства» 30–31 серпня 2022 року. Рига, Латвійська Республіка.	Учасник
24.	Сержук О. П.	Міжнародна наукова конференція «Прогнози та перспективи наукових відкриттів у галузі аграрних наук і продовольства» 30–31 серпня 2022 року. Рига, Латвійська Республіка.	Учасник
25.	Любченко І. О.	The I International Scientific and Practical Conference «Current trends in the development of modern scientific thought». September 27 – 30, 2022. Haifa, Israel.	Учасник
26.	Сержук О. П.	The I International Scientific and Practical Conference «Current trends in the development of modern scientific thought». September 27 – 30, 2022. Haifa, Israel.	Учасник
27.	Любченко А. І.	The I International Scientific and Practical Conference «Current trends in the development of modern scientific thought». September 27 – 30, 2022. Haifa, Israel.	Учасник
28.	Новак Ж.М.	The XXIV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice», June 21 – 24, 2022, Madrid, Spain.	Учасник
29.	Крижанівський В. Г.	Міжнародна наукова інтернет-конференція «Інноваційні зернопродукти і технології» (21 лютого 2022 р.) Умань, 2022.	Учасник
30.	Рябовол Л. О.	Міжнародна наукова інтернет-конференція «Інноваційні зернопродукти і технології» (21 лютого 2022 р.) Умань, 2022.	Учасник
31.	Діордієва І. П.	Міжнародна наукова інтернет-конференція «Інноваційні зернопродукти і технології» (21 лютого 2022 р.) Умань, 2022.	Учасник
32.	Любченко І. О.	Всеукраїнська конференція «Рубіновські читання». 13 травня 2022 року. Умань, 2022.	Учасник
33.	Любченко А. І.	Всеукраїнська конференція «Рубіновські читання». 13 травня 2022 року. Умань, 2022.	Учасник
34.	Сержук О. П.	Всеукраїнська конференція «Рубіновські читання». 13 травня 2022 року. Умань, 2022.	Учасник
35.	Любченко А. І.	Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і науково-педагогічних працівників. 18 травня 2022 року. Умань, 2022.	Учасник
36.	Любченко І. О.	Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і науково-педагогічних працівників. 18 травня 2022 року.	Учасник

		Умань, 2022.	
37.	Любченко А. І.	X Всеукраїнська науково-практична інтернет конференція «Наука, тенденції та перспективи овочівництва в Україні». 15 червня 2022 року. Умань, 2022.	Учасник
38.	Любченко І. О.	X Всеукраїнська науково-практична інтернет конференція «Наука, тенденції та перспективи овочівництва в Україні». 15 червня 2022 року. Умань, 2022.	Учасник
39.	Новак Ж. М.	Всеукраїнська наукова конференція молодих учених і науковопедагогічних працівників, 18 травня 2022 р. Умань, 2022.	Учасник

XVI. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, аспірантів, молодих учених (коротко описати, навести дані щодо ефективності аспірантури, наукового керівництва, захистів дисертацій, тощо).

ПІБ наукового співробітника(аспіранта)	Тематика досліджень
Білокур Ю.В.	«Створення та оцінка вихідних матеріалів в селекції еректоїдних листків кукурудзи» (Затверджено на засіданні кафедри генетики, селекції рослин та біотехнології, протокол №5 від 6.10. 2016 р.)

XVII. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками (наукові лабораторії, центри, тощо), (зазначити назву підрозділу, стисло описати його діяльність та результативність роботи – до 30 рядків).

Назва підрозділу	Наукова лабораторія генетики, селекції та насінництва сільськогосподарських культур
Опис діяльності	<p>Основним завданням лабораторії є проведення фундаментальних досліджень на сучасному рівні з метою поєднання наукового і навчального процесів, що дозволить готувати фахівців вищої кваліфікації, вирішувати кадрове забезпечення пріоритетних напрямків через аспірантуру і докторантуру, допомагати виробництву.</p> <p>Науково-дослідна робота співробітниками лабораторії в 2016 році виконувалась за напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проведення фундаментальних та прикладних досліджень з генетики сільськогосподарських рослин; – проведення науково-дослідної роботи із селекції сільськогосподарських рослин; – проведення науково-дослідної роботи з насінництва с.-г. культур та розмноження створених сортів і компонентів отриманих гібридів.
Результативність роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведено схрещування для виділення закріплювачів стерильності жита озимого. 2. Закладено ділянки гібридизації для отримання стерильних форм жита озимого. 3. Проведено гібридизацію кращих за комплексом господарсько-цінних ознак зразків пшениці м'якої, твердої та спельти. 4. Проведено гібридизацію тривидових тритикале та пшениці спельти, а також чотиривидових тритикале із пшенично-ячмінними гібридами. 5. Проведено беккросні схрещування для передачі гена спельтоїдності кращим сортам озимої пшениці. 6. Проведено добори кращих номерів пшениці м'якої, твердої та спельти за комплексом ознак. 7. Розроблено та передано до Українського інституту інтелектуальної власності способи відбору та конверсії пшенично-житніх хромосомно заміщених форм тритикале. 8. Відібрано кращі зразки чотиривидового тритикале, які після розмноження буде передано до Державного сортовипробування. 9. Висіяно дослідні ділянки пшениці (510 номерів), які включають ділянки гібридизації (200 номерів), колекційний розсадник (310 номерів). 10. Закладено розсадник розмноження кращих номерів пшениці для передачі їх до Державного сортовипробування. Розсадник включає 6 номерів.

	<p>11. Висіяно дослідні ділянки тритикале (150 номерів), які включають ділянки гібридизації (98 номерів), колекційний розсадник (92 номери).</p> <p>12. Висіяно дослідні ділянки жита, які включають ділянки гібридизації, колекційний розсадник та ділянки розмноження.</p> <p>13. Висіяно колекційні розсадники пшениці м'якої, твердої та спельти (200 номерів).</p> <p>14. Проведено гібридизацію різних видів пшениці між собою та проаналізовано рівень прояву господарсько-цінних ознак у гібридів F₃₋₅.</p> <p>15. Передано на державну науково-технічну експертизу сорти пшениці м'якої озимої Фрея, Уманська царівна, Євразія.</p>
--	---

XVIII. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними та вітчизняними організаціями (надати загальну інформацію про стан наукового співробітництва: характеристику основних напрямів наукового і науково-технічного співробітництва, приклади їх успішної реалізації та перспективи розвитку).

Детальні дані щодо тематики співробітництва

Установа-партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
1	2	3	4
ЗАТ «Nando»	Дослідження ефективності активатора добрив Біоexpert в Україні в 2022–2023 рр.	Договір №6/22 про співпрацю від 05.05.2022 р.	Досліджено ефективність активатора добрив Біоexpert проти вовчка соняшникового

XIX. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук (до 20 рядків) (спільні структурні підрозділи, тематика досліджень, видавнича діяльність, стажування студентів та аспірантів на базі академічних установ, результативність спільної співпраці, об'єднання зусиль щодо створення спільних центрів колективного користування наукоємним обладнанням, шляхи вирішення цього питання).

XX. Заходи, здійснені спільно з облдержадміністрацією, спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб (до 20 рядків) (госпдоговірна тематика, обсяги її фінансування, вирішені регіональні проблеми тощо).

XXI. Заключна частина

Зауваження та пропозиції щодо забезпечення організації та координації наукового процесу на кафедрі та в університеті.

- Фінансування процесу створення сортів та гібридів та їх передачу до Держсортівпробування.
- Розмноження створених сортів та гібридів сільськогосподарських культур.
- Для ідентифікації матеріалів просимо розглянути питання придбання ДНК ампліфікатора.